

Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD

Forslag til nytt direktiv for bærekraftsrapportering i Europa

EU-kommisjonen lanserte i april et forslag til nytt direktiv for bærekraftsrapportering i Europa. Forslaget innebærer revidering og videreutvikling av en rekke punkter fra det tidligere direktivet om ikke-finansiell rapportering (NFRD).

Cand.merc.
Carl-Emil Akselberg
Rådgiver selskapsrapportering og bærekraft i Revisorforeningen

Omkring 1000 norske selskaper vil være omfattet av forslaget, adskillig flere enn de som nå er omfattet av NFRD.

Investorer og andre interessenter har lenge påpekt låber kvalitet og sprikende utforming i bærekraftsrapporteringen som et hinder til effektiv kapitalstrøm. Europa inntar nå førerret for utvikling og implementering av bærekraftsrapportering globalt med sitt ambisiøse direktivforslag.

CSRD forventes vedtatt av EU-Parlamentet og EUs Råd i første halvår av 2022, og 2023 er antatt å bli første regnskapsår med CSRD-rapportering. Dette er dog avhengig av hvordan forhandlingene går i både europarådet og europaparlamentet, samt senere norske lovgivningsprosesser.

Omfang

Kort oppsummert er CSRD¹ tiltenkt å omfatte alle selskaper notert på en

europaisk børs. EU utvider med dette omfanget betydelig fra de 11 600 selskapene som i dag er omfattet av NFRD til anslagsvis 49 000. Forslaget inkluderer også selskaper fra andre deler av verden som er notert på de europeiske børsene. Alle europeiske datterselskaper av multinasjonale selskaper vil også være omfattet. Forslaget kommer dog med en rekke unntak.

Små og mellomstore selskaper (SMB'er) vil få separate tilpassede standarder. SMB'er blir nå inkludert for at det skal bli enklere å investere i disse selskapene. Størstedelen av SMB'ene er ikke notert på børs og det vil heller ikke være noe rapporteringskrav for de som ikke er børsnoterte. Disse selskapene kan rapportere på frivillig basis. SMB'er som er notert på børs, gis en karenstid på tre år fra direktivet innføres til det også gjelder for dem. Dette begrunnes med at disse selskapene har vært hardere rammet av pandemiestriksjoner enn større selskaper. Mikroselskaper og selskaper notert på de europeiske vekstmarkedene – som Euronext Growth i Oslo – er unntatt fra forslaget.

Innhold

Innholdet i norske bærekraftsrapporter reguleres i dag av regnskapsloven § 3–3-c og det tidligere direktivet om ikke-finansiell rapportering (NFRD).

Til forskjell fra NFRD krever CSRD at bærekraftsinformasjonen skal innlemmes i årsberetningen. Det understreker at EU langt på vei likestiller viktigheten av finansiell informasjon og bærekraftsinformasjon.

EU har et uttalt ønske om å komme såkalt grønnvasking til livs, og ønsker med CSRD at bærekraftsinformasjon gis høyere prioritering i selskapene.² EU sier også at målet ikke er mer rapportering, men bedre rapportering. I dag kan selskaper hovedsakelig selv velge rammeverk og standarder for bærekraftsrapportering. Med standardiserte krav til innhold i bærekraftsrapporteringen gjøres rapporteringsarbeidet enklere for selskapene, og kvalitet og sammenlignbarhet blir bedre for brukerne av rapportene.

CSRD stiller blant annet strengere krav til at rapporterende selskaper må se seg selv i et stadig bredere perspektiv. Eksempelvis skal interessenter nå kartlegges og deres interesser i selskapet identifiseres.

Mange av hovedpunktene som først ble kjent i NFRD er med videre i det nye forslaget om CSRD. Selskaper skal fortsatt beskrive forretningsmodell og strategi, men må nå også innlemme en vurdering av hvor robuste disse er over-

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021SC0150&from=EN>

for klimarisiko. Klimarisiko består av både overgangsrisiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunn og fysisk risiko forbundet med klimaendringer. Dette er et høyaktuelt tema og direktivforslaget forsterker viktigheten av dette. Selskapene må nå også beskrive bærekraftsmål og prosessen for å nå disse. Innholdet skal være både kvalitativt og kvantitativt, samt inneholde fremtidige prognoser og retrospektiv informasjon.

Rapporteringsstandarder

Samtidig med at EU har lansert direktivforslag i Europa, er globale IFRS Foundation i startgropen med opprettelsen av et International Sustainability Standards Board (ISSB). Dette styret vil ha som formål å utarbeide verdensomspennende standarder for bærekraftsrapportering. Utover det har en rekke av de mest kjente kommersielle rapporteringsstandardene og rammeverkene gått sammen om et felles samarbeid.³

Det er den private organisasjonen EFRAG, som i mange år har samarbeidet tett med EU-kommisjonen, som skal utforme standardene i CSRD. EFRAG har i all hovedsak tradisjonelt konsentrert seg om finansiell rapportering, men vil nå produsere rapporteringsstandarder for bærekraft med innspill fra sentrale europeiske aktører som eksempelvis European Securities and Markets Authority (ESMA).

Investorer har uttrykt sin frustrasjon over det store antallet ulike rammeverk innenfor bærekraftsrapportering. De har nå blitt bønnhørt og de ulike internasjonale aktørene er tilsynelatende åpne for økt samarbeid og legger opp til forskjellige løsninger for implementering. Både IFRS og europakommisær Mairead McGuinness har uttalt seg positivt om global tilnærming i, og samarbeid med utformingen av, standardene. De to største standardsetterne vil likevel fortsette utviklingen parallelt fremover. EU har den til nå mest ambisiøse tidslinjen for implementering og de antatt største praktiske implikasjonene for norsk næringsliv.

Attestasjon

En av hovedpunktene i direktivforslaget er at uavhengig attestasjon av bærekraftsrapporteringen blir nødvendig for de rapporteringspliktige selskapene. Her vil revisjonsbransjen ha store muligheter til nye attestasjonsoppdrag i fremtiden. Medlemslandene kan selv velge om de skal etablere en autorisasjonsordning for andre enn de som har tillatelse til å revidere den finansielle rapporteringen. Alle selskapene som omfattes av direktivet skal søke verifikasjon av bærekraftsinformasjonen med moderat sikkerhet. Kommisjonen åpner dog for at sikkerheten kan økes på et senere tidspunkt.

I første omgang legges det opp til at ekstern revisor må lage en beretning hvor man redegjør for at rapporten er utført i henhold til standardene fra EU-kommisjonen, at rapporteringsprosedyren har gått riktig for seg samt at selskapet har forholdt seg til EUs taksonomiforordning artikkel 8.⁴

Godt i gang i Norge

Attestasjon av bærekraftsinformasjon er allerede godt i gang i Norge. En gjennomgang av årsrapporter og bærekraftsrapporter for 2020 for selskapene på hovedindeksen på Oslo Børs viser at:

- 20 av i alt 67 selskaper på hovedindeksen får bærekraftsinformasjonen attestert av uavhengig tredjepart.
- 16 av 20 oppdrag ble utført i samsvar med kravene i ISAE 3000 (revidert), som omhandler attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon.
- To selskaper fikk klimagassregnskapet sitt attestert av uavhengig tredjepart. Revisor benyttet seg da av den særskilte standarden ISAE 3410 som omhandler attestasjonsoppdrag av klimagassrapporter. Disse selskapene hadde i all hovedsak rapportert i henhold til Greenhouse Gas Protocols (GHG)-oppsett, som kvantifiserer både direkte og indirekte klimagassutslipp.

- 19 av 20 selskaper rapporterte i samsvar med standardene for bærekraftsrapportering fra Global Reporting Initiative (GRI). En stor del av attestasjonsarbeidet går ut på å verifisere at dette arbeidet er korrekt utført.
- Alle oppdragene ble gjennomført med en kombinasjon av stikkprøver av nøkkeltall og intervjuer med personer ansvarlig for rapporteringen.
- Alle oppdragene ble utført med moderat sikkerhet.
- Fem revisjonsselskaper, EY, PWC, Deloitte og KPMG samt et færøysk selskap, sto for 18 av de 20 oppdragene.
- DNV GL utførte de siste to oppdragene.

Alle statlige eide selskaper på hovedindeksen gjennomgikk en attestasjonsprosess. Staten forventer i eierskapsmeldingen at selskapene skal være ledende i sitt arbeid som ansvarlige virksomheter slik at de kan påvirke andre i positiv retning. Selskapene er alle store samfunnsaktører i Norge og deres drift er av stor allmenn interesse. Eierskapsmeldingen stiller dog ingen konkrete krav til oppsett av rapporten eller bruken av relevante rammeverk. Staten krever heller ingen attestasjon av bærekraftsinformasjonen.

Tillit

Uavhengig verifikasjon av innholdet i bærekraftsrapportene øker markant både tilliten til innholdet og kvaliteten på rapportene, for alle interessenter, ikke bare for investorene. Europakommisær McGuinness trekker frem revisors uavhengighet og naturlige skepsis som særdeles nyttige egenskaper å ha ved disse oppdragene.⁵ Gjennomgangen av rapporteringen for 2020 viser markant økning i antall selskaper som nå verifiserer sin bærekraftsinformasjon ved hjelp av uavhengig tredjepart i Norge. Med CSRD vil anslagsvis 1000 norske selskaper bli pålagt attestasjon. Attestasjonsoppdrag av bærekraftsinformasjon er dermed ventet å øke markant i årene som kommer. Bærekraft vil derfor bli en ny del av hverdagen for norsk revisjonsbransje.

3 <https://www.globalreporting.org/public-policy-partnerships/the-reporting-landscape/>

4 Frequently asked questions: What is the EU taxonomy Article 8 delegated act and how will it work in practice? (europa.eu)

5 <https://webcast.ec.europa.eu/high-level-conference-on-the-review-of-the-non-financial-reporting-directive-the-way-forward-2021-05-06>